

РЕПУБЛИКА СРБИЈА — РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

РАДНИ ДОКУМЕНТ

ISSN 1820 – 0141

Предузетници у Републици Србији, 2012.

Издавач:

Републички завод за статистику
Београд, Милана Ракића број 5

За издавача:

Проф. др Драган Вукмировић, директор

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији
обавезно је навођење извора.

Садржај

Методолошка објашњења	5
(1) Број предузетника	11
(2) Број запослених	12
(3) Остварени промет	13
(4) Бруто додата вредност	14
Закључак	15

Методолошка објашњења

Уважавајући захтеве све већег броја корисника, а у настојању да свој рад прилагоди међународним препорукама и стандардима, Републички завод за статистику поново у едицији „Радни документ“ објављује изабране макроекономске показатеље за предузетнике. Праћењем су обухваћени предузетници који су пословали у 2012. години, на основу података Пореске управе и Агенције за привредне регистре.

У оквиру међународног пројекта унапређења система националних рачуна и обрачуна БДП-а, Републички завод за статистику и Сектор националних рачуна усвојили су препоруке и позитивна искуства европских статистика који се односе на обрачуна најважнијих макроекономских агрегата за институционални сектор домаћинства чији најважнији део сачињавају предузетници или тзв. неинкорпорисана предузећа.

Српски и европски статистичари се приликом обрачуна макроекономских агрегата за овај сегмент националне привреде суочавају са истоветним проблемима: уситњеност и велика бројност, висока фреквенција гашења и оснивања нових предузетничких радњи, нестабилност у погледу основне делатности и запошљавања итд. И у Европи и у нашој земљи овај облик привређивања представља хронично „жариште“ тзв. сиве економије. Ови проблеми делимично су последица саме природе неинкорпорисаног бизниса, тј. чињенице да лична имовина предузетника и његова пословна имовина нису раздвојени. Међутим, за статистику највећи проблем свакако представљају ограничења административно-правног карактера, пре свега непостојање обавезе вођења двојног књиговодства и састављања детаљних финансијских извештаја који представљају основу за обрачуна макроекономских агрегата за привредна друштва и остале економске субјекте са статусом правног лица – обвезнике подношења финансијских извештаја надлежним органима. У таквој ситуацији, статистичари су принуђени да, полазећи од релативно скромног обима података који предузетници достављају пореским властима, врше процењивање. Процене које смо извршили базирају се на мађарском моделу обрачуна основних елемената система националних рачуна за предузетнике. Овај модел, са своје стране, заснива се на француском искуству статистичког третмана предузетника.

Модел се заснива на претпоставци да су услови и начин пословања предузетника приближно једнаки условима и начину пословања микропредузећа, те да се одговарајући показатељи опажени у статистичком третману микропредузећа могу применити (уз одговарајуће корекције) и на предузетнике. У француској статистици готово сви елементи националних рачуна (број запослених, промене у залихама, инвестиције, камате итд.) процењују се на поменути начин, једноставном применом одговарајућих коефицијената утврђених за микропредузећа¹. У нашем случају, олакшавајућа околност је то што, за разлику од других европских земаља, располажемо са одређеним, не малим, бројем финансијских извештаја предузетника (око 20 000). Ови драгоцени подаци су, заједно с подацима о пореској основици, броју запослених и зарадама радника запослених код предузетника којима располаже Пореска управа, коришћени као основа за извођење процена. Поред наведеног, у обрачунима су коришћени и показатељи изведени из завршних рачуна микро и малих предузећа који се односе на промет, додату вредност, зараду по запосленом, као и резултати других статистичких истраживања. У обрачуну броја радника запослених у предузетничким радњама као допуна коришћени су подаци из Анкете о радној снази, која се у европским земљама користи као примарни извор података о запослености, укључујући и неформалну запосленост.

На крају, треба рећи да свака процена као и ова носи са собом већи или мањи степен поузданости, међутим, имајући у виду расположивост података, као и специфичности предузетничких радњи у Србији, резултати представљају најбоље што се у овом тренутку може урадити. Очекујемо да ће се у годинама које су пред нама повећати и обим и квалитет расположивих података, што ће заједно са одређеним побољшањима у методологији довести и до бољих и прецизнијих резултата.

¹ *Using Business Accounts to compile National Accounts: The French Experience*, Patrick Augeraud, Institut national de la statistique et des études économiques, France i Jean-Etienne Chapron, United Nations Statistics Division u *Links between business Accounting and National Accounting*, United Nations, New York, 2000.

Резултати обраде дати су за (1) број предузетника, (2) број запослених, (3) остварени промет и (4) бруто додату вредност. Подаци су, са становишта територије, исказани на нивоима 1 и 2 Номенклатуре статистичких територијалних јединица (НСТЈ): Србија – север и Србија – југ (НСТЈ-1) и на нивоу региона (НСТЈ-2) – Београдски регион, Регион Војводине, Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије. Када је реч о делатностима које обављају предузетници, подаци се приказују на нивоу сектора и подсектора Класификације делатности (2010):

Сектор А	Пољопривреда, шумарство и рибарство
Сектор В	Вађење руде и камена
Сектор С	Прерађивачка индустрија
Подсектор СА	Производња прехранбених производа, пића и дуванских производа
Подсектор СВ	Производња текстила, одевних производа, коже и предмета од коже
Подсектор СС	Производња производа од дрвета и папира; штампарство
Подсектор СД	Производња кокса и деривата нафте
Подсектор СЕ	Производња хемикалија и хемијских производа
Подсектор СФ	Производња фармацеутских производа и хемијских и ботаничких лекова
Подсектор СГ	Производња производа од гуме и пластике и од осталих неметалних минерала
Подсектор СН	Производња основних метала и металних производа, осим машина и опреме
Подсектор СИ	Производња рачунара, електронских и оптичких производа
Подсектор СЈ	Производња електричне опреме
Подсектор СК	Производња машина и опреме, на другом месту непоменуто
Подсектор СЛ	Производња транспортних средстава
Подсектор СМ	Прерађивачка индустрија, на другом месту непоменуто; поправка и монтажа машина и опреме
Сектор Д	Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
Сектор Е	Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности
Сектор Ф	Грађевинарство
Сектор Г	Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала
Сектор Н	Саобраћај и складиштење
Сектор И	Услуге смештаја и исхране
Сектор Ј	Информисање и комуникације
Подсектор ЈА	Издаваштво, аудио-визуелне и емитерске делатности
Подсектор ЈВ	Телекомуникације
Подсектор ЈС	ИТ и остале информационе услужне делатности
Сектор К	Финансијске делатности и делатност осигурања
Сектор Л	Пословање некретнинама
Сектор М	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности
Подсектор МА	Правне, рачуноводствене, менаџерске, архитектонске, инжењерске делатности; техничко испитивање и анализе
Подсектор МВ	Научно истраживање и развој
Подсектор МС	Остале стручне, научне и техничке делатности
Сектор Н	Административне и помоћне услужне делатности
Сектор О	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање
Сектор Р	Образовање
Сектор Q	Здравствена и социјална заштита
Подсектор QА	Здравствене делатности
Подсектор QВ	Смештајне установе и социјална заштита
Сектор R	Уметност; забава и рекреација
Сектор S	Остале услужне делатности
Сектор Т	Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе
Сектор U	Делатност екстериторијалних организација и тела

Обележја су дефинисана на следећи начин:

- *остварени промет* као приходи од продаје (како робе тако и производа и услуга);
- *бруто годиња вредност* (у базним ценама) као разлика између аутпута и међуфазне потрошње.

1. Број предузетника, 2012.

Назив делатности	Република Србија						
	укупно	Србија – север	Србија – југ	Београд-ски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије
Укупно	226 132	118 785	107 347	58 861	59 924	66 078	41 269
Пољопривреда, шумарство и рибарство	2 371	884	1 488	212	672	825	663
Вађење руде и камена	145	16	129	6	10	81	47
Прерађивачка индустрија	34 664	15 691	18 974	6 464	9 227	12 229	6 744
Производња прехранбених производа, пића и дуванских производа	7 476	3 358	4 118	1 190	2 168	2 549	1 568
Производња текстила, одевних производа, коже и предмета од коже	5 744	2 653	3 092	1 273	1 379	1 973	1 119
Производња производа од дрвета и папира; штампарство	5 809	2 423	3 386	1 033	1 390	2 213	1 173
Производња кокса и деривата нафте	-	-	-	-	-	-	-
Производња хемикалија и хемијских производа	407	169	239	64	104	121	118
Производња фармацеутских производа и хемијских и ботаничких медикамената	20	2	18	-	1	15	2
Производња производа од гуме и пластике и од осталих неметалних минерала	3 777	1 707	2 070	551	1 156	1 373	697
Производња основних метала и металних производа, осим машина и опреме	5 709	2 610	3 099	963	1 647	2 102	997
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	429	207	222	67	140	94	128
Производња електричарске опреме	233	112	120	49	63	75	45
Производња машина и опреме, на другом месту непоменуто	279	147	132	53	94	88	44
Производња транспортних средстава	175	69	106	26	43	87	19
Прерађивачка индустрија, на другом месту непоменуто; поправка и монтажа машина и опреме	4 606	2 234	2 372	1 195	1 039	1 538	833
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	28	2	25	2	-	11	14
Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	382	211	171	46	166	119	53
Грађевинарство	16 293	8 050	8 243	3 663	4 386	4 858	3 385
Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	63 404	29 025	34 379	12 340	16 684	20 069	14 310
Саобраћај и складиштење	26 830	16 863	9 967	9 840	7 023	6 754	3 213
Услуге смештаја и исхране	19 422	9 113	10 309	3 381	5 732	6 545	3 765
Информисање и комуникације	4 386	3 138	1 248	2 094	1 044	781	467
Издаваштво, аудио-визуелне и емитерске делатности	1 277	936	341	695	241	238	103
Телекомуникације	145	79	66	40	39	33	33
ИТ и остале информационе услужне делатности	2 964	2 123	841	1 359	764	510	331
Финансијске делатности и делатност осигурања	1 749	909	840	443	466	460	380
Пословање некретнинама	825	535	290	315	220	189	101
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	26 119	16 953	9 166	10 392	6 562	5 607	3 559
Правне, рачуноводствене, менаџерске, архитектонске, инжењерске делатности; техничко испитивање и анализе	20 674	13 481	7 193	8 258	5 223	4 369	2 825
Научно истраживање и развој	13	7	6	4	4	4	2
Остале стручне, научне и техничке делатности	5 432	3 465	1 966	2 130	1 335	1 234	732
Административне и помоћне услужне делатности	4 703	2 884	1 819	1 586	1 298	1 130	689
Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	-	-	-	-	-	-	-
Образовање	1 108	776	332	438	337	198	134
Здравствена и социјална заштита	4 126	2 517	1 608	1 608	909	948	661
Здравствене делатности	4 032	2 454	1 578	1 564	890	929	649
Смештајне установе и социјална заштита	93	63	30	44	19	19	11
Уметност; забава и рекреација	1 653	1 052	601	618	434	341	260
Остале услужне делатности	17 924	10 166	7 758	5 412	4 755	4 933	2 825
Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе	-	-	-	-	-	-	-
Делатност екстериторијалних организација и тела	-	-	-	-	-	-	-

2. Број радника запослених код предузетника (процена), 2012.

Назив делатности	Република Србија						
	укупно	Србија – север	Србија – југ	Београд-ски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије
Укупно	207 566	97 514	110 052	40 101	57 413	63 721	46 331
Пољопривреда, шумарство и рибарство	1 189	579	610	95	484	404	206
Вађење руде и камена	174	31	143	10	21	74	70
Прерађивачка индустрија	50 342	23 181	27 160	7 378	15 803	16 456	10 705
Производња прехранбених производа, пића и дуванских производа	20 632	10 801	9 830	3 393	7 408	5 501	4 329
Производња текстила, одевних производа, коже и предмета од коже	8 290	2 825	5 465	1 061	1 764	3 741	1 724
Производња производа од дрвета и папира; штампарство	5 820	2 107	3 712	643	1 464	2 272	1 440
Производња кокса и деривата нафте	-	-	-	-	-	-	-
Производња хемикалија и хемијских производа	320	154	166	44	110	84	81
Производња фармацеутских производа и хемијских и ботаничких лекова	-	-	-	-	-	-	-
Производња производа од гуме и пластике и од осталих неметалних минерала	4 669	2 392	2 277	477	1 915	1 536	741
Производња основних метала и металних производа, осим машина и опреме	5 534	2 584	2 950	702	1 882	1 815	1 135
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	410	143	267	48	95	77	190
Производња електричне опреме	274	164	109	88	77	67	42
Производња машина и опреме, на другом месту непоменуто	401	198	203	41	157	140	63
Производња транспортних средстава	234	130	104	110	20	89	15
Прерађивачка индустрија, на другом месту непоменуто; поправка и монтажа машина и опреме	3 760	1 682	2 078	771	911	1 132	945
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	24	2	22	2	-	13	9
Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	2 053	1 700	353	353	1 347	191	162
Грађевинарство	10 133	4 358	5 774	1 590	2 768	2 871	2 903
Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	76 238	33 214	43 024	13 465	19 749	24 270	18 754
Саобраћај и складиштење	4 924	1 742	3 181	498	1 244	2 241	940
Услуге смештаја и исхране	25 682	12 062	13 621	5 471	6 591	8 120	5 501
Информисање и комуникације	1 297	699	599	353	345	410	188
Издаваштво, аудио-визуелне и емитерске делатности	515	289	226	165	124	174	51
Телекомуникације	64	26	38	13	13	13	24
ИТ и остале информационе услужне делатности	719	384	335	175	208	223	113
Финансијске делатности и делатност осигурања	2 210	1 229	981	536	694	472	509
Пословање некретнинама	403	228	175	147	81	88	88
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	12 227	6 314	5 913	2 987	3 326	3 199	2 714
Правне, рачуноводствене, менаџерске, архитектонске, инжењерске делатности; техничко испитивање и анализе	9 788	5 177	4 611	2 361	2 816	2 475	2 136
Научно истраживање и развој	1	-	1	-	-	-	1
Остале стручне, научне и техничке делатности	2 439	1 137	1 301	626	511	724	578
Административне и помоћне услужне делатности	3 285	1 458	1 827	641	817	1 097	730
Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	-	-	-	-	-	-	-
Образовање	671	483	188	250	233	90	98
Здравствена и социјална заштита	4 979	3 273	1 706	2 110	1 162	973	733
Здравствене делатности	4 824	3 161	1 663	2 022	1 139	963	700
Смештајне установе и социјална заштита	155	112	42	88	24	9	33
Уметност; забава и рекреација	559	282	277	153	129	159	118
Остале услужне делатности	11 177	6 679	4 498	4 061	2 619	2 593	1 904
Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе	-	-	-	-	-	-	-
Делатност екстериторијалних организација и тела	-	-	-	-	-	-	-

3. Вредност оствареног промета предузетничких радњи (процена), 2012.

мил. РСД

Назив делатности	Република Србија						
	укупно	Србија – север	Србија – југ	Београд-ски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије
Укупно	882 951	467 483	415 468	239 067	228 416	250 343	165 125
Пољопривреда, шумарство и рибарство	6 194	3 070	3 125	894	2 176	1 951	1 173
Вађење руде и камена	401	59	342	20	40	195	147
Прерађивачка индустрија	172 062	88 344	83 719	37 002	51 342	53 896	29 823
Производња прехранбених производа, пића и дуванских производа	69 898	38 176	31 723	13 959	24 216	19 098	12 624
Производња текстила, одевних производа, коже и предмета од коже	20 103	9 095	11 008	4 405	4 691	7 488	3 519
Производња производа од дрвета и папира; штампарство	21 138	9 047	12 091	4 157	4 890	8 086	4 005
Производња кокса и деривата нафте							
Производња хемикалија и хемијских производа	1 281	710	571	338	372	302	269
Производња фармацевтских производа и хемијских и ботаничких лекова	23	5	18	1	4	16	2
Производња производа од гуме и пластике и од осталих неметалних минерала	19 024	9 864	9 160	3 765	6 099	6 427	2 732
Производња основних метала и металних производа, осим машина и опреме	20 772	10 491	10 282	4 294	6 197	7 079	3 202
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	1 491	760	732	265	494	258	474
Производња електричне опреме	960	626	334	337	289	199	135
Производња машина и опреме, на другом месту непоменуто	1 154	659	495	214	445	341	154
Производња транспортних средстава	708	364	343	260	104	299	45
Прерађивачка индустрија, на другом месту непоменуто; поправка и монтажа машина и опреме	15 511	8 548	6 963	5 007	3 540	4 302	2 662
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	49	8	41	8	-	24	18
Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	2 811	2 156	655	602	1 554	384	270
Грађевинарство	50 371	26 481	23 891	14 071	12 410	13 278	10 613
Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	435 606	211 222	224 384	100 840	110 382	131 201	93 183
Саобраћај и складиштење	37 652	24 097	13 555	15 688	8 409	8 945	4 610
Услуге смештаја и исхране	55 529	28 324	27 204	14 244	14 080	16 749	10 455
Информисање и комуникације	8 251	6 237	2 014	4 420	1 818	1 389	625
Издаваштво, аудио-визуелне и емитерске делатности	2 869	2 206	663	1 716	490	520	143
Телекомуникације	211	132	79	73	58	37	42
ИТ и остале информационе услужне делатности	5 172	3 900	1 272	2 630	1 270	833	439
Финансијске делатности и делатност осигурања	3 166	1 801	1 365	897	903	726	639
Пословање некретнинама	1 190	767	424	539	227	244	180
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	48 173	33 820	14 352	22 322	11 499	8 550	5 802
Правне, рачуноводствене, менаџерске, архитектонске, инжењерске делатности; техничко испитивање и анализе	38 717	27 157	11 560	17 724	9 433	6 825	4 736
Научно истраживање и развој	12	9	4	5	4	2	2
Остале стручне, научне и техничке делатности	9 443	6 655	2 788	4 593	2 062	1 723	1 065
Административне и помоћне услужне делатности	8 537	5 361	3 176	3 161	2 201	2 051	1 125
Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање							
Образовање	2 501	1 929	571	1 255	674	322	250
Здравствена и социјална заштита	10 909	7 683	3 227	5 446	2 237	1 921	1 306
Здравствене делатности	10 657	7 491	3 166	5 289	2 202	1 893	1 273
Смештајне установе и социјална заштита	252	192	60	157	35	27	33
Уметност; забава и рекреација	2 343	1 622	721	1 139	483	420	301
Остале услужне делатности	37 206	24 502	12 704	16 520	7 982	8 097	4 607
Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе	-	-	-	-	-	-	-
Делатност екстериторијалних организација и тела	-	-	-	-	-	-	-

4. Бруто додата вредност предузетника (процена), 2012.

мил. РСД

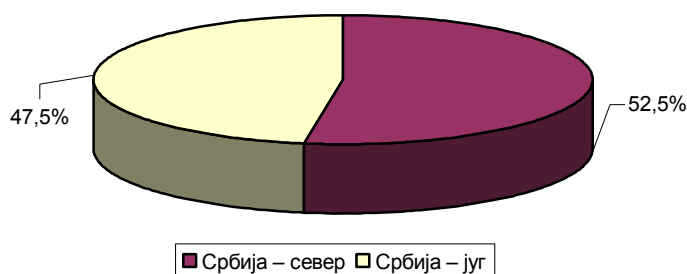
Назив делатности	Република Србија						
	укупно	Србија – север	Србија – југ	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије
Укупно	211 655	117 872	93 784	62 886	54 986	57 051	36 732
Пољопривреда, шумарство и рибарство	1 478	695	784	172	523	470	313
Вађење руде и камена	155	23	132	7	15	77	55
Прерађивачка индустрија	40 544	20 537	20 008	8 470	12 066	12 862	7 145
Производња прехранбених производа, пића и дуванских производа	13 115	7 053	6 062	2 535	4 518	3 610	2 452
Производња текстила, одевних производа, коже и предмета од коже	6 288	2 779	3 510	1 293	1 486	2 394	1 115
Производња производа од дрвета и папира; штампарство	5 398	2 396	3 002	1 074	1 322	1 977	1 025
Производња кокса и деривата нафте	-	-	-	-	-	-	-
Производња хемикалија и хемијских производа	326	177	149	81	96	77	73
Производња фармацеутских производа и хемијских и ботаничких лекова	7	2	5	-	1	5	1
Производња производа од гуме и пластике и од осталих неметалних минерала	4 315	2 280	2 035	768	1 512	1 431	605
Производња основних метала и металних производа, осим машина и опреме	5 827	2 958	2 869	1 157	1 801	1 937	932
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	412	207	205	68	139	71	135
Производња електричарске опреме	278	178	100	93	85	58	41
Производња машина и опреме, на другом месту непоменута	342	197	146	60	136	101	45
Производња транспортних средстава	183	97	86	69	28	73	13
Прерађивачка индустрија, на другом месту непоменута; поправка и монтажа машина и опреме	4 052	2 214	1 838	1 272	942	1 129	709
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	24	4	20	4	-	10	9
Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	871	658	213	184	474	125	88
Грађевинарство	14 568	7 637	6 930	3 915	3 722	3 876	3 054
Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	60 030	28 699	31 331	13 148	15 550	18 160	13 172
Саобраћај и складиштење	18 599	11 462	7 136	7 182	4 281	4 936	2 200
Услуге смештаја и исхране	16 767	8 432	8 335	4 078	4 354	5 127	3 207
Информисање и комуникације	3 719	2 818	902	1 948	870	589	312
Издаваштво, аудио-визуелне и емитерске делатности	1 115	865	249	670	195	185	64
Телекомуникације	102	62	40	36	26	18	22
ИТ и остале информационе услужне делатности	2 502	1 891	612	1 242	649	386	226
Финансијске делатности и делатност осигурања	1 838	1 099	739	530	569	378	361
Пословање некретнинама	461	297	163	205	93	99	64
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	25 149	17 370	7 779	11 218	6 152	4 554	3 225
Правне, рачуноводствене, менаџерске, архитектонске, инжењерске делатности; техничко испитивање и анализе	20 427	14 185	6 242	9 129	5 056	3 625	2 617
Научно истраживање и развој	7	5	2	3	2	1	1
Остале стручне, научне и техничке делатности	4 715	3 180	1 535	2 086	1 094	927	607
Административне и помоћне услужне делатности	4 151	2 619	1 531	1 560	1 059	955	576
Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	-	-	-	-	-	-	-
Образовање	1 137	867	270	548	319	151	119
Здравствена и социјална заштита	6 339	4 398	1 941	3 058	1 340	1 157	784
Здравствене делатности	6 188	4 285	1 903	2 966	1 319	1 140	763
Смештајне установе и социјална заштита	151	113	38	92	21	17	21
Уметност; забава и рекреација	1 134	778	356	540	238	211	144
Остале услужне делатности	14 691	9 479	5 213	6 119	3 360	3 312	1 901
Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе	-	-	-	-	-	-	-
Делатност екстериторијалних организација и тела	-	-	-	-	-	-	-

(1) Број предузетника

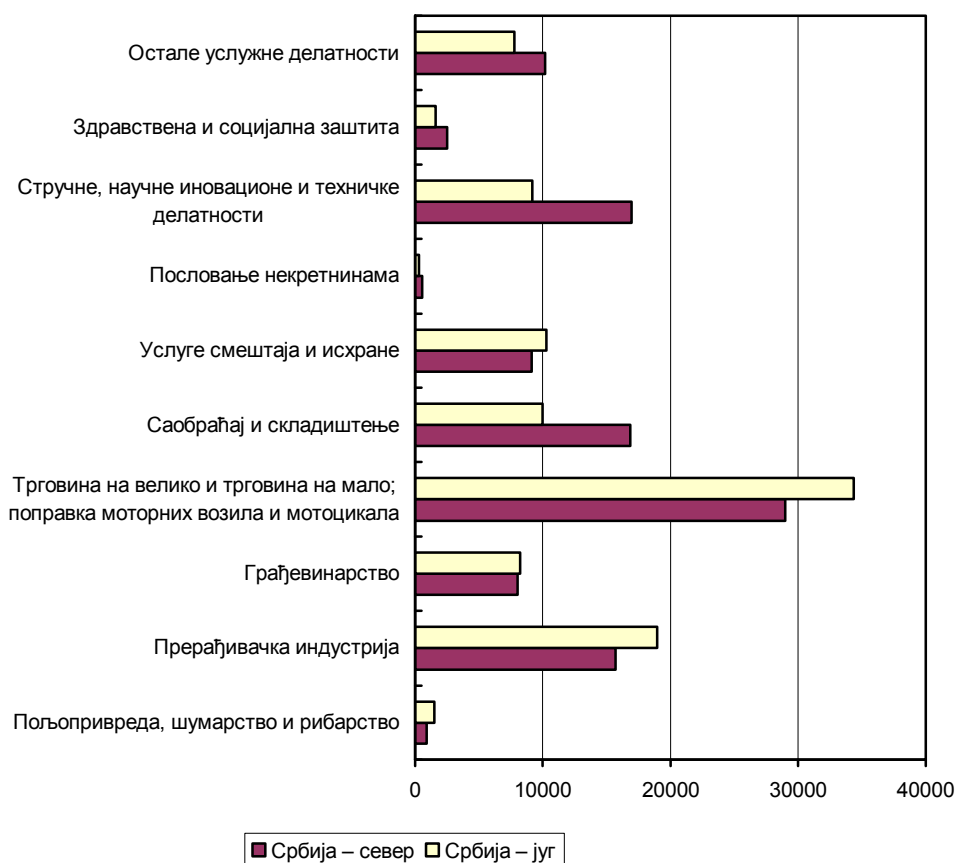
На основу расположивих података можемо констатовати да је обрачуном макроекономских агрегата обухваћено 226 132 предузетника који су пословали у току 2012. године у Републици Србији. Од тог укупног броја предузетника, у Србији – север у 2012. години пословало је 118 785 предузетника – што чини 52,5%, а у Србији – југ 107 347 – што чини 47,5%.

Посматрано по секторима КД (2010), на нивоу Републике Србије, највеће учешће у укупном броју предузетника имале су: Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала (28,0%), Прерађивачка индустрија (15,3%), Саобраћај и складиштење (11,9%), Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (11,5%), Услуге смештаја и исхране (8,6%), Грађевинарство (7,2%) итд.

Структура броја предузетника, по регионима, у Републици Србији, 2012.

Број предузетника у Републици Србији, по делатностима, 2012.

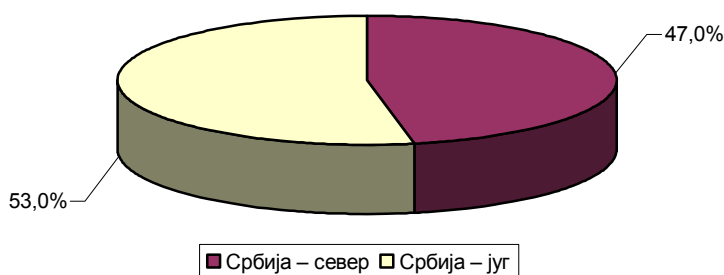

(2) Број запослених

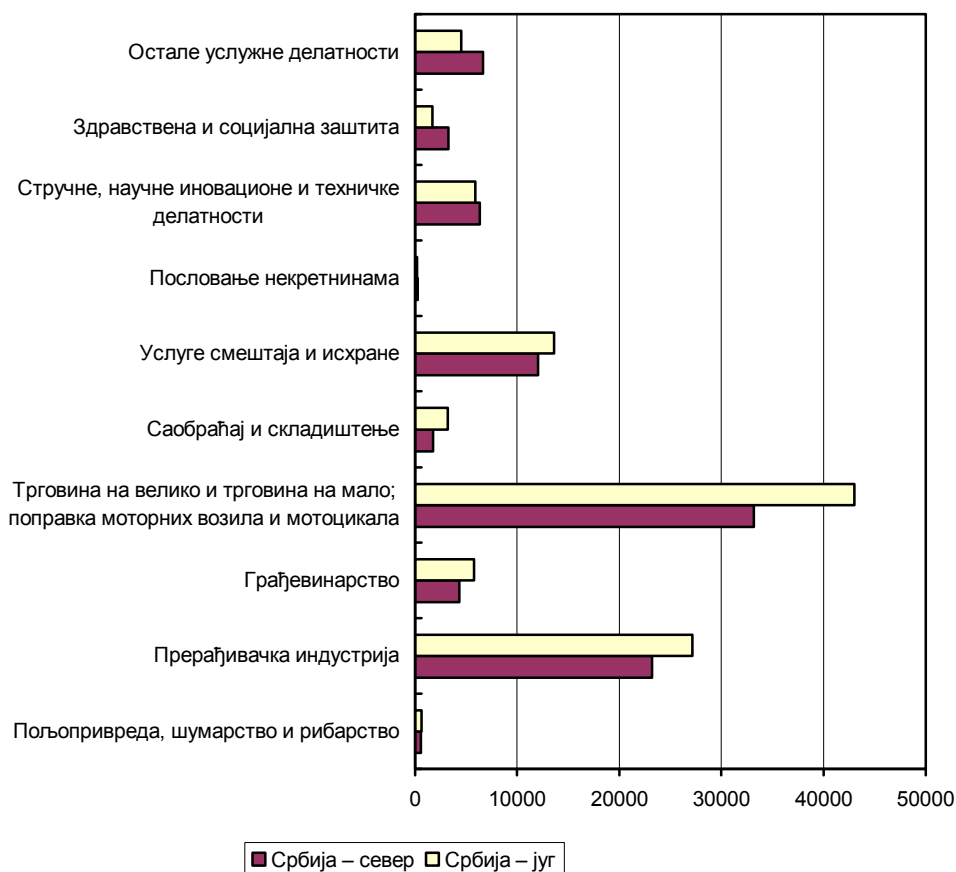
Предузетници у Републици Србији у 2012. години запошљавали су 207 566 радника. У Србији – север било је 97 514, тј. 47,0%, а у Србији – југ 110 052, тј. 53,0% запослених.

Посматрано по секторима КД (2010), највеће учешће у укупном броју запослених код предузетника у Републици Србији у 2012. години имале су: Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала (36,7%), Прерађивачка индустрија (24,3%), Услуге смештаја и исхране (12,4%), Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (5,9%), Грађевинарство (4,9%) итд.

Структура броја радника запослених код предузетника, по регионима, у Републици Србији, 2012.

Број радника запослених код предузетника у Републици Србији, по делатностима, 2012.

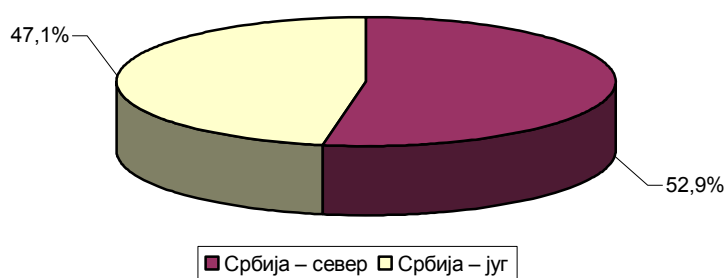

(3) Остварени промет

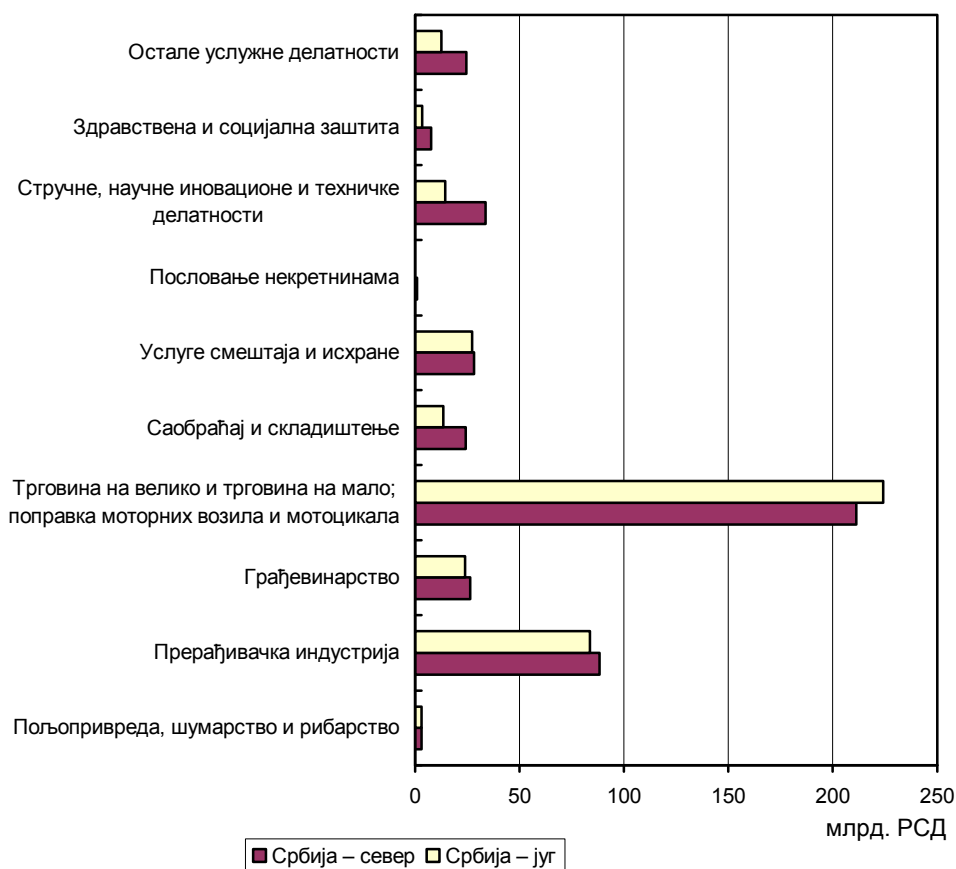
Када се посматра територијални размештај оствареног промета предузетника у 2012. години, уочава се да су предузетници из Србије – север остварили 52,9%, а предузетници са територије Србије – југ 47,1% укупног промета.

Посматрано по секторима КД (2010), највеће учешће на нивоу Републике Србије у оствареном промету имали су предузетници из: Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала (49,3%), Прерађивачка индустрија (19,5%), Услуге смештаја и исхране (6,3%), Грађевинарство (5,7%), Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (5,5%), Саобраћај и складиштење (4,3%) итд.

Структура оствареног промета предузетника, по регионима у Републици Србији, 2012.

Вредност оствареног промета предузетника у Републици Србији, по делатностима, 2012.

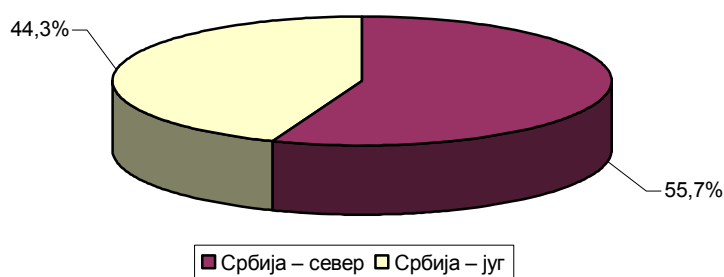

(4) Бруто додата вредност

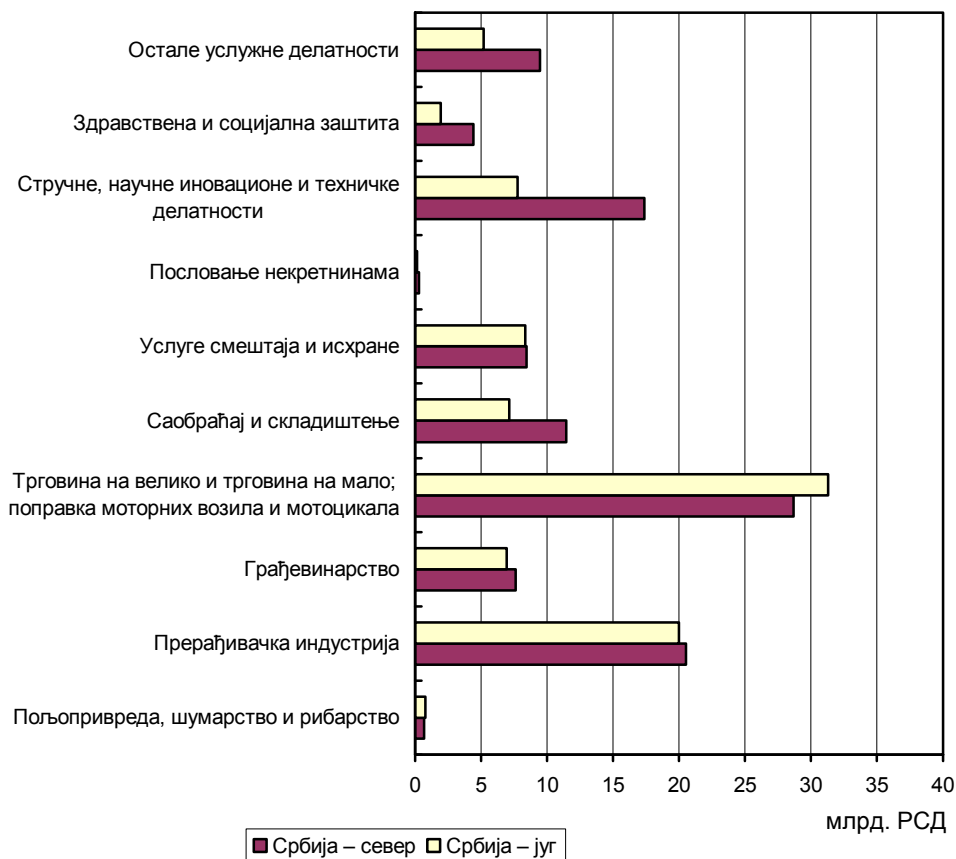
Предузетници са територије Србије – север учествовали су 2012. године са 55,7% у бруто додатој вредности, док је удео предузетника са територије Србије – југ 44,3%.

Посматрано по секторима КД (2010), најзначајније учешће у бруто додатој вредности на нивоу Републике Србије остварили су: Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала (28,4%), Прерађивачка индустрија (19,2%), Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (11,9%), Саобраћај и складиштење (8,8%), Услуге смештаја и исхране (7,9%), Грађевинарство (6,9%) итд.

Структура бруто додате вредности предузетника, по регионима, у Републици Србији, 2012.

Бруто додата вредност предузетника у Републици Србији, по делатностима, 2012.

Закључак

На основу урађене анализе основних индикатора о стању и развијености предузетништва може се закључити да су предузетници значајан сегмент укупне привреде, да имају све значајније учешће у привредној структури, као и да континуирано увећавају свој утицај на формирање бруто додате вредности и оствареног промета.

Подстицајне мере које доноси Влада створиће услове за даљи рад и развој предузетништва и пружиће могућност сваком предузетнику који располаже остваривом пословном идејом да може да је оствари на релевантном тржишту под најбољим могућим условима.

РУКОПИС ПРИПРЕМИЛИ: **Милан Бурзановић, Драган Поповић и Душан Гавриловић**

РЕДАКЦИЈА

Руководилац: Зоран Јанчић

Чланови: Снежана Лакчевић, Сунчица Шестић, Олга Меловски Трпицац, мр Љиљана Ђорђевић,
Љиљана Секулић, Драган Поповић

Лектура: Богдана Милошевић

Технички уредник: Драгана Стељић

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
311 (497.11)

РАДНИ документ / Република Србија -
Републички завод за статистику = Working
Document / Republic of Serbia – Republic
Statistical Office ; одговара Драган
Вукмировић.

- 1965, бр. 1- . - Београд (Милана
Ракића 5) : Републички завод за статистику
Србије, 1965- (Београд : Републички завод
за статистику Србије). - 27 cm

ISSN 1820-0141 = Радни документ -
Република Србија. Републички завод за
статистику

COBISS.SR-ID 59835916

www.stat.gov.rs

Издаје и штампа
Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922; Телефакс: 011 2411-260
Број страна: 16 • Тираж: 20